

Säker och kostnadseffektiv IT-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering (SOU 2021:1)

Sammanfattning

Utredningen vill införa en sekretessbrytande bestämmelse i Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) med syfte möjliggöra utkontraktering av IT-drift till kommersiella aktörer. UHR tillstyrker förslaget men föreslår att en ytterligare utvidgning av bestämmelsen bör övervägas.

Utredningen föreslår vidare att en intresseavvägning ska genomföras som en förutsättning för tillämpningen av den sekretessbrytande bestämmelsen. UHR avstyrker förslaget då det bedöms svårt att i praktiken göra rättvisande förhandsbedömningar.

Utredningens föreslår även att meddelandefriheten ska inskränkas för personer som träffas av lag (2020:914) om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter. UHR ställer sig positiv till förslaget men föreslår att tillämpningen utvidgas i likhet med UHRs förslag om utvidgning av den sekretessbrytande bestämmelsen ovan.

Kapitel 10: Sekretessbrytande bestämmelse

UHR ser positivt på att den sekretessbrytande bestämmelsen förbättrar svenska myndigheters möjligheter att utkontraktera IT-drift och att förutsättningarna för detta tydliggörs.

UHR tillstyrker förslaget till nytt första stycke i 10 kap. 2 a § OSL (sekretessbrytande bestämmelse) men anser att bestämmelsens tillämpning bör utvidgas

UHR anser att begränsningen av bestämmelsen till att avse ”*uppdrag att endast utföra teknisk bearbetning eller teknisk lagring*” är oklar och alltför begränsande. Allt tillgängliggörande av potentiellt sekretessbelagda uppgifter för IT-leverantörer inom uppdrag som går utöver att endast utföra teknisk bearbetning eller teknisk lagring faller utanför bestämmelsens tillämpningsområde. Det begränsar alltså möjligheten att arbeta med andra moment med externa leverantörer då ett sådant tillgängliggörande av potentiellt sekretessbelagda uppgifter fortsatt skulle strida mot Offentlighets- och sekretesslagen.

För UHR aktualiseras till exempel den nya databasen BEDA där man i samarbete med flera programvaruleverantörer planerar för att tekniskt tillgängliggöra betygsuppgifter för flera aktörer (se UHR:s regleringsbrev för 2021).

En liknande situation gäller för uppdrag att utföra support och underhåll på system där potentiellt sekretessbelagd information förekommer eftersom en leverantör med nödvändighet kan behöva beredas tillgång till sådan information.

UHR ser det som angeläget att också ovannämnda typ av IT-drift kan omfattas av den sekretessbrytande bestämmelsen. Vid genomförandet av UHRs förslag skulle en motsvarande ändring behöva övervägas i lag (2020:914) om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter.

UHR vill också framhålla att utredningen framstår som starkt förenklad när det gäller IT-leverantörer som lyder under lagstiftning som innebär att överlämnade uppgifter riskerar att röjas för utländsk myndighet utan att den utlämnande myndigheten kunnat genomföra sekretessprövning eller ens underrättats om utlämnandet. UHR anser att det finns skäl att här ta ledning i eSams rättsliga uttalande 2018-10 23 (VER 2018:57) om röjande och molntjänster och de förutsättningar som gäller för utlämnande av personuppgifter till tredje land.

UHR avstyrker förslaget till nytt andra stycke i 10 kap. 2 a § OSL (intresseavvägning)

UHR anser inte att den föreslagna intresseavvägningen är lämplig som förutsättning för tillämpning av den sekretessbrytande bestämmelsen. Även med invägande av de omständigheter som utredningen lyfter fram, framstår det som svårt att i praktiken göra rättvisande förhandsbedömningar av när sekretessintresset ska få vika för det allmännas intresse av kostnadseffektivitet.

Det finns en risk att tillämpningen av regeln blir godtycklig och mycket varierande. Risken finns också att en myndighets behov tas som utgångspunkt för avvägningen och att rättssäkerhet och integritetsskydd för dem som sekretessen ska skydda, inte får tillräcklig tyngd. Detta inte minst med hänsyn till den bristande kompetenssituation som utredningen själv konstaterat.

Kap 11: Meddelarfrihet

Förslaget att inskränka meddelarfriheten för personer som träffas av lag (2020:914) om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter, framstår som nödvändig.

UHR har inget att invända mot förslaget om inskränkning av **meddelarfriheten, 44 kap 5 § OSL**

UHR anser dock, enligt ovan, att såväl lagen som inskränkningen av meddelarfriheten bör utvidgas till att också omfatta andra tekniska lösningar än enbart teknisk bearbetning och teknisk lagring.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Eino Örnfeldt efter föredragning av enhetschef Lennart Hellsten och enhetschef Andreas Sandberg.

Beslutet är på grund av rådande situation med coronaviruset inte signerat.

.....

Eino Örnfeldt
generaldirektör

Lennart Hellsten

Andreas Sandberg